
12 Noten

Schriftelijke antwoorden van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op vragen gesteld in de eerste termijn van de behandeling van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor 2012 (33000-VIII).

Noot 1 (zie item 5)

CDA – Biskop, J.J.G.M.

Vraag:

Het kan niet zo zijn dat alle (vak)opleidingen in de dichtbevolkte gebieden terecht komen en leerlingen uit dunner bevolkte gebieden steeds verder moeten reizen. Graag een reactie van de Minister?

Antwoord:

Het uitgangspunt is dat het aanbod van mbo-opleidingen doelmatig, arbeidsmarktrelevant én toeganke-lijk moet zijn. Ik betoog zeker geen eenzijdige schaalver-grotingsoperatie richting de grote steden. In heel Neder-land moet sprake zijn van een adequaat onderwijsvoor-zieningenniveau, zowel in de dichtbevolkte, als in de min-der dichtbevolkte gebieden van ons land. In het verleng-de van het Actieplan 'Focus op vakmanschap' werk ik mo-menteel aan een specifieke agenda om de macrodoelma-tigheid in het mbo te versterken. De Tweede Kamer zal hierover worden geïnformeerd in maart 2012.

Vraag:

Als een ouderbijdrage vrijwillig is, dan is deze ook vrij-willig. Ik was laatst op een modevakschool waar studen-ten aan mij vroegen waarom moet ik meebetalen aan de naaimachines? Ik had het antwoord niet, misschien de Minister wel.

Antwoord:

Vrijwillig is vrijwillig. Ik ben dat met de heer Biskop eens. Scholen moeten aan de voorkant van elke mbo-op-leiding volstrekt transparant zijn over welke elementen onderdeel mogen zijn van de vrijwillige bijdrage en wel-ke niet. Signalen en klachten neem ik serieus en die leg ik voor aan de Inspectie van het Onderwijs. Ik stel een richt-lijn 'extra schoolkosten/vrijwillige bijdrage' op in overleg met Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs, de MBO-raad en de inspectie die helderder dan tot op heden vast-legt wat wel en wat niet kan. De inspectie zal deze richt-lijn in haar toezicht hanteren. In maart 2012 wil ik scholen, ouders en studenten informeren, opdat hiermee voor het schooljaar 2012–2013 rekening kan worden gehouden.

Vraag:

Het CDA roept de Minister op om te komen tot meer regelarm onderwijs. Ook roepen wij scholen en vakbon-den op om te kijken welke door henzelf opgelegde regels over boord kunnen.

Antwoord:

• De heer Biskop pleit voor regelarm onderwijs. Ik steun deze ambitie voluit.

- Regels zijn er vaak gekomen om belangen te bescher-men die we belangrijk vinden, zoals veiligheid, zorgvul-dig beheer van belastinggeld, bescherming van leerlingen etc. De grote opgave is om samen met andere actoren die regeldruk veroorzaken, te kijken hoe we deze belangen op een slimmere manier kunnen borgen en overbodige re-geldruk verminderen. Het adviescollege vermindering re-geldruk (ACTAL) heeft mij aangeboden hierin mee te wil-len denken.
- Daarom steun ik het idee van de heer Biskop om te kom-en tot vermindering van regeldruk en bureaucratie en ik zal samen met de veroorzakers van de regeldruk in de on-derwijssector hierover overleg voeren. Zijn 10 punten zal ik daarbij betrekken.
- Ik zal ook kijken naar het idee van de regelarme zones. Ik versta daar dan onder dat we groepen scholen, die aan bepaalde voorwaarden voldoen ontheffen van sommige wettelijke voorschriften, danwel vermindering van toe-zicht toestaan. Ik wijs hierbij ook op de essentie van risi-cogericht inspectietoezicht. Doe je het goed als school dan wordt de inspectielast verminderd. Om de ruimte van scholen te vergroten, om nieuwe wegen in te slaan en te innoveren, bereid ik momenteel een wetsvoorstel voor. Daarbij kan tijdelijk worden afgeweken van bepaal-de wettelijke voorschriften, die dan niet meer op de scho-len drukken. Daardoor zullen minder vaak ad hoc ingre-pen in wet- en regelgeving noodzakelijk zijn. Het wets-voorstel zal ik naar verwachting nog dit jaar aan uw Ka-mer toezenden.

Vraag:

Doordat dyslexie in het medische circuit is gekomen kunnen remedial teachers hun kosten niet meer declare-ren in tegenstelling tot alle GZ-psychologen en logopedis-ten. Kan de Minister met haar collega van VWS hier eens over spreken en de Kamer op de hoogte stellen?

Antwoord:

Remedial teachers kunnen hun kosten bij de hoofd-behandelaar declareren, onder wiens verantwoordelijkheid zij hun behandeling uitvoeren. Dit kan een gz-psycholoog, kinder- en jeugdpsycholoog of orthopedagoog-generalist zijn. Verder vindt er tussen OCW en VWS regelmatig over-leg plaats over dyslexie. VWS en OCW nemen deel in de begeleidingscommissie Beleidsevaluatie Dyslexiezorg. Begin 2012 zal er een onderzoek naar de uitwerking van de vergoedingsregeling voor ernstige, enkelvoudige dys-lexie in de praktijk verschijnen. De Kamer zal dan over dit rapport worden geïnformeerd.

CDA – Ferrier, K.G.

Vraag:

Het platform Ouders en Onderwijs richt zich op laagop-geleide ouders. Hoe wordt de expertise van het platform geborgd nu de subsidie van het platform stopt?

Antwoord:

De subsidiërelatie met het Platform Allochtone Ouders en Onderwijs (PAOO) (uitgevoerd door de organisatie Fo-rum) wordt met ingang van 1-1-2012 beëindigd. Daarmee heeft de Tweede Kamer in het debat over de subsidiëtaak-stelling van OCW ingestemd. Het Platform heeft zich de afgelopen jaren gericht op de stimulering van ouderbe-trokkenheid bij scholen met veel allochtone kinderen. De producten en instrumenten die zijn ontwikkeld en goede

voorbeelden blijven niet in de kast liggen, maar zullen de komende periode onder de aandacht van andere scholen worden gebracht.

Vraag:

Wat vindt de Minister van vervoer van hoogbegaafde leerlingen naar speciaal onderwijs? Dat dit niet vergoed wordt.

Antwoord:

Er is geen aparte regeling leerlingenvervoer voor hoogbegaafde leerlingen die onderwijs volgen op gespecialiseerde scholen, zoals de Leonardoscholen. Het is een autonome beslissing van ouders te kiezen voor zo'n gespecialiseerde school. In het uitzonderlijke geval dat er voor de hoogbegaafde leerling geen passend aanbod in de directe omgeving is, kan een leerling een beroep doen op leerlingenvervoer.

Vraag:

Op welke manier worden de professionaliseringsgelden aangewend om docenten bij te scholen in het omgaan met verschillen ten behoeve van de invoering van passend onderwijs?

Op wat voor manier kan de regering bijdragen aan het behoud van deskundigheid van ambulant begeleiders in het onderwijs?

Antwoord:

De leraar is de cruciale factor in de klas. In het actieplan Leraar 2020 is aangegeven dat wordt geïnvesteerd in de professionalisering van leraren en schoolleiders. Een substantieel deel van het geld voor professionalisering kan worden besteed aan de bijscholing van leraren op het gebied van omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas ten behoeve van de invoering van passend onderwijs.

Het is van belang om de expertise van ambulant begeleiders te behouden voor het onderwijs en om zoveel mogelijk gedwongen ontslagen te voorkomen. In het overleg met de sectororganisaties en vakorganisaties CNVO, AVS en CMHF worden over deze groep werknemers afspraken gemaakt. Het gaat dan bijvoorbeeld om om- en bijscholing in het kader van 'werk-naar-werk trajecten'.

Ook is het mogelijk om de expertise van deze ambulant begeleiders in te zetten bij de professionalisering van leraren in het regulier onderwijs in het omgaan met verschillen tussen leerlingen.

Vraag:

ICT biedt kansen bij het streven naar meer maatwerk op school. Goed dat de Minister inzet op versterking van de positie van docenten, maar het CDA wil hiervoor ook meer ICT benutten, zoals les op afstand, contact tussen scholen, tussen landen. Is er een plan?

Antwoord:

ICT biedt inderdaad volop kansen en daarom subsidieert OCW de stichting Kennisnet (basissubsidie van ongeveer € 20 miljoen) die ICT-ondersteuning biedt aan het po, vo en mbo-onderwijs. Kennisnet doet dit in overleg met ondermeer instellingen, sectorraden en OCW. Hierdoor sluiten de thema's en activiteiten in haar meerjaren- en jaarplannen aan op de behoeften van de instellingen en op landelijke doelstellingen. De kerngedachte achter alle activiteiten is dat Kennisnet instellingen helpt ICT-moge-

lijkheden te benutten. Kennisnet ondersteunt bijvoorbeeld experimenten met videoconferencing en het gebruik van slim digitaal lesmateriaal. Ook bevordert Kennisnet ICT-samenwerking en kennisuitwisseling tussen instellingen en heeft de stichting een uitgebreid internationaal netwerk waar instellingen in Nederland profijt van hebben.

Vraag:

Wanneer komt het door CDA en VVD gevraagde plan van aanpak voor hoogbegaafdheid? Wat wil de Minister bereiken met dit beleid?

Antwoord:

Het beleid voor excellente leerlingen en daarmee voor hoogbegaafden is integraal onderdeel van de actieplannen *Basis voor Presteren* en *Beter Presteren*. Vanaf 2012 ontvangen scholen de middelen hiervoor via de prestatiebox. De doelstelling van mijn beleid voor hoogbegaafde en excellente leerlingen is het verbeteren van de prestaties van de 20 procent (in potentie) best presterende leerlingen in het po en van de 20 procent best presterende leerlingen in het vwo. Tevens is inzet om in 2015 op alle PO-scholen en VO-scholen met een vwo-afdeling uitdagend aanbod voor deze leerlingen gerealiseerd. Over de voortgang zal ik u jaarlijks informeren, voor de eerste maal bij gelegenheid van de begrotingsbehandeling van volgend jaar.

Vraag:

Zowel ouders als de school hebben een taak kinderen te leren omgaan met de positieve en negatieve kanten van internet. Hoe kunnen docenten dat doen als ze zelf niet handig genoeg zijn met de computer?

Komt er voldoende aandacht hiervoor tijdens de lerarenopleidingen?

Antwoord:

In het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel is vastgelegd dat de leraar kennis moet hebben van, al dan niet onderzoeksmatig, onderwijs, didactiek en didactische leermiddelen, waaronder informatie- en communicatietechnologie. Lerarenopleidingen moeten daaraan dus aandacht besteden. En leraren moeten hun bekwaamheid onderhouden. Dat betekent dat zittende leraren zich door nascholing hierin verder kunnen bekwaamen.

Vraag:

In de huidige regeling wordt geen gewicht toegekend aan kinderen van ouders met een redelijk opleidingsniveau die thuis geen Nederlands spreken. Deze kinderen hebben vaak wel een taalachterstand. Is de Minister met het CDA van mening dat de gewichtenregeling hieraan moet worden aangepast? Hoe gaat de Minister dit doen?

Antwoord:

Met het onderwijsachterstandenbeleid wordt beoogd om schoolbesturen in staat te stellen extra inzet te plegen voor kinderen met een verhoogd risico op achterstand. Voor de toekenning van geld aan schoolbesturen, gebruiken we de belangrijkste voorspeller van het ontstaan van onderwijsachterstand en dat is het opleidingsniveau van de ouder(s). Ik verwacht december van dit jaar het door mij gevraagde advies van de Onderwijsraad over «Maatschappelijke achterstanden van de toekomst». Ik ben benieuwd naar het advies van de Onderwijsraad over onder meer de rol van de thuistaal in relatie tot een hoog oplei-

dingsniveau. In ieder geval zeg ik toe dat ik ga onderzoeken of de huidige gewichtenregeling nog voldoende aansluit bij de achterstanden in de praktijk.

Vraag:

De Sokkewei in Castricum geeft aandelen uit aan ouders om met de opbrengst hiervan te kunnen investeren in de duurzaamheid van de school. Het CDA ziet graag navolging van dit soort ideeën en verzoekt de Minister dit bij het veld onder de aandacht te brengen.

Antwoord:

Aan de Landelijke Pedagogische Centra is gevraagd begin 2012 een overzicht van goede voorbeelden van ouderbetrokkenheid te leveren. Deze voorbeelden komen digitaal beschikbaar. Ze zullen nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht van scholen en ouders. In de brief over ouderbetrokkenheid is verder een ronde door het land aangekondigd. Ook daaruit zullen goede voorbeelden verzameld worden.

Eind 2012 organiseer ik een conferentie waarin ouderbetrokkenheid centraal staat. De belangrijkste opbrengsten uit de schoolgesprekken, mijn tour door het land, online discussies en goede praktijkvoorbeelden, staan in deze conferentie centraal.

Vraag:

Met betrekking tot de fasering van de invoering van passend onderwijs wil het CDA van de Minister weten hoe het gaat met de samenwerkingsverbanden, referentiekader en de invulling van de zorgplicht?

Antwoord:

In vervolg op het wetsvoorstel passend onderwijs zal volgende week aan uw Kamer een brief worden gezonden over de voortgang van passend onderwijs. In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel wordt uitvoerig ingegaan op de uitwerking van de zorgplicht. In de brief zal worden ingegaan op de vorming van de samenwerkingsverbanden. Met de brief zal het concept-referentiekader worden meegestuurd.

CDA – Biskop, J.J.G.M.

Vraag:

Klopt het dat steeds meer scholen het aantal uren bewegingsonderwijs niet geven? Ligt dit aan een tekort aan bevoegde leraren? Kunnen CIOS-geschoolde mbo 4 instructeurs of buurtcoaches in het onderwijs ingezet worden?

Antwoord:

Er zijn geen signalen dat er minder uren bewegingsonderwijs worden gegeven. Er zijn op dit moment evenmin signalen dat er een tekort is aan bevoegde docenten bewegingsonderwijs. Met betrekking tot het basisonderwijs is aan uw Kamer reeds toegezegd de effecten van de gespecificeerde leergang bewegingsonderwijs te monitoren en uw Kamer voor de zomer van 2012 op de hoogte te stellen van de uitkomsten. Daarbij zal goed worden gekeken naar de beschikbaarheid van bevoegde leraren. MBO'ers, bijvoorbeeld combinatiefunctionarissen, kunnen zeker een rol spelen in het bewegingsonderwijs op de school, maar wel altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegde docent.

CU – Ortega-Martijn, C.A.

Vraag:

Kan praktische kennis worden meegenomen in reeds bestaande toetsing? Door de cito-toets wordt vooral de nadruk gelegd op theoretische kennis.

Antwoord:

In de reeds bestaande Cito-eindtoets en in de centrale eindtoets zitten vormen van praktische kennis. Zo wordt het onderdeel studievaardigheden afgenomen. Daarin zitten vragen op het gebied, zoals lezen van kaarten, tabellen en grafieken en het omgaan met informatiebronnen (bijvoorbeeld internet). Praktische vaardigheden in termen van, bijvoorbeeld, techniek of handvaardigheid leren zich niet voor een schriftelijke, centrale eindtoets. Dit wordt door scholen op andere manieren vormgegeven en gevolgd.

Vraag:

Wat doet de Minister op het gebied van onder meer volwassenenonderwijs om laaggeletterdheid in Caribisch Nederland tegen te gaan?

Antwoord:

Caribisch Nederland kent (en kende ook voor de transitiedatum 10-10-10) geen bekostigde volwasseneneducatie. Wel worden daar Sociale Kanstrajecten (SKJ) aangeboden aan jongvolwassenen van 18 tot 25 jaar. De doelgroep van de SKJ bestaat uit voortijdige schoolverlaters die worden voorbereid op hun terugkeer naar het regulier onderwijs (om zo mogelijk alsnog een startkwalificatie te behalen) of op werk. Jongvolwassenen die deelnemen aan een Sociaal Kanstraject krijgen een toelage om in (de basiskosten van) hun levensonderhoud te voorzien. Binnen de SKJ wordt ook voorzien in lessen speciaal gericht op laaggeletterden.

Vraag:

De ChristenUnie vindt dat pestbeleid een verantwoordelijkheid is van scholen en ook van ouders, via de medezeggenschapsraad. Pestbeleid op scholen is niet per decreet vanuit Den Haag te regelen. Belangrijk is wel om te weten hoe groot het probleem is en om scholen én leraren bewust te maken van hun eigen pestbeleid. Scholen melden bijvoorbeeld niet altijd vormen van fysieke of psychosociale kindermishandeling aan het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling). Hebben scholen en AMK's wel de beschikking over de juiste expertise op dit thema? De ChristenUnie pleit er in het bijzonder voor om het omgaan met pestgedrag een vast onderdeel van de lerarenopleiding te maken?

Graag een reactie op dit voorstel.

Antwoord:

In het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel zijn de eisen opgenomen waaraan iedere leraar zou moeten voldoen. Pestgedrag is daarin niet met zoveel woorden opgenomen, maar het geheel van de bekwaamheidseisen maakt wel duidelijk dat de leraar op dit punt voorbereid moet zijn. Zo is onder meer in de bekwaamheidseisen opgenomen dat de leraar voldoende kennis en vaardigheid moet hebben op het gebied van groepsprocessen en communicatie om een goede samenwerking met en tussen de kinderen tot stand te brengen. Bekwaamheidseisen geven op deze manier voldoende aanknopingspunten.

ten om in de opleiding van leraren en in het bekwaamheidsonderhoud aandacht te besteden aan dit aspect.

Vraag:

De fractie ChristenUnie kan het korten op managementlagen ondersteunen, het bezuinigen in de klas niet. Wat mijn fractie betreft moet de bezuiniging van 300 miljoen op zijn minst gehalveerd worden. Dat zou ook in lijn zijn met de aangenomen motie Voordewind c.s. vorig jaar. Waarom is deze motie niet uitgevoerd? De Minister moet daarom afzien van de prestatiebeloning voor leraren en de bijgekomen financiële middelen inzetten voor zorgleerlingen.

Antwoord:

Bij de invulling van de bezuiniging van € 300 mln. op passend onderwijs is rekening gehouden met de motie Voordewind c.s. om zo veel mogelijk te bezuinigen op bureaucratie en managementlagen. Onderdeel 1 van de bezuiniging heeft betrekking op bureaucratie, projecten en aanvullende bekostiging. Dit is in totaal € 133,7 mln. en is ontoereikend om invulling te geven aan het totale te bezuinigen bedrag van € 300 mln. Daarom wordt aanvullend bezuinigd op de ambulante begeleiding en de groepsgrootte in het (voortgezet) speciaal onderwijs. De Kamer is hierover met de brief van 31 januari 2011 geïnformeerd. Vervolgens is op 13 april 2011 besloten de bezuiniging te temporiseren. Een deel van de middelen voor prestatiebeloning is toen ingezet om de temporisering van de bezuiniging te dekken. De resterende middelen voor prestatiebeloning in de oploop naar 2015 (€ 10 mln. in 2012, € 20 mln. in 2013, € 40 mln. in 2014 en € 80 mln. in 2015) worden ingezet voor het uitvoeren van experimenten met prestatiebeloning in de sectoren po, vo, (v)so en mbo. Op basis van de resultaten wordt besloten op welke wijze de structurele middelen voor prestatiebeloning worden ingezet.

Vraag:

Op de BES-eilanden zijn de eerste verbeteringen in het onderwijs zichtbaar. Nu blijkt dat volwassenen op de eilanden graag een bachelor of master willen halen, maar door hun leeftijd niet in aanmerking komen voor studiefinanciering. Kunnen deze mensen een tweede kans krijgen om onderwijs te volgen, bijvoorbeeld via een scholarship? Wanneer kan op de eilanden hoger onderwijs gevolgd worden?

Antwoord:

U heeft gevraagd of mensen op de BES die gezien hun leeftijd niet voor studiefinanciering in aanmerking komen, een tweede kans kunnen krijgen om hoger onderwijs te volgen, bijvoorbeeld via een scholarship. De groep ouder dan 30 jaar komt inderdaad niet in aanmerking voor studiefinanciering, omdat sprake is van een jeugdinstel- waarin het uitgangspunt is dat mensen na het 30ste jaar gebruik kunnen maken van andere bronnen. Te denken valt aan de werkgever die een opleiding financiert of een scholarship. Dat is zo in Nederland en dus ook in Caribisch Nederland.

Gezien de schaalgrootte is het niet doelmatig om een stelsel van hoger onderwijs op de BES te realiseren. Daarom kunnen studenten jonger dan 30 jaar hun studiefinanciering gebruiken voor het volgen van een opleiding in zo'n dertig landen in de regio, waaronder Curacao en

Aruba. Ook de Verenigde Staten van Amerika behoren tot deze lijst en natuurlijk Nederland.

Vraag:

Aandacht voor het belang van onvoldoende goede docenten (voorbeeld: druk om mastergraad te behalen is juist belemmerend voor vmbo & mbo-docenten). Is de Minister het eens dat er eerder behoefte is aan bekwaamere dan bevoegde docenten? Dus aansprekende docenten! Eerder heb ik ook een motie ingediend over inzet van gastdocenten uit het bedrijfsleven. Graag een reactie van de Minister. Het gaat niet om een permanente/structurele situatie, maar om de inzet van gastdocenten.

Antwoord:

In de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs is in de benoemingsvoorschriften de mogelijkheid opgenomen dat gastdocenten, die voldoende bekwaam zijn, worden belast met het geven van onderwijs voor op jaarbasis gemiddeld maximaal 4 klokuren per week. De gastdocent verzorgt het onderwijs onder verantwoordelijkheid van een door het bevoegd gezag aangewezen bevoegde docent.

Vraag:

Het technisch personeel op vmbo niveau verdwijnt uit sommige regio's:

Er moet een vmbo kernprogramma voor de regio's zijn met een breed programma dat wordt opgesteld in samenwerking met het bedrijfsleven en het mbo.

Daarin ook imagoverbetering meenemen wil de Minister hier mee aan de slag?

Antwoord:

Op dit moment worden de beroepsgerichte examenprogramma's in het vmbo vernieuwd en inhoudelijk afgestemd op de domeinen in het mbo. Bij deze vernieuwing wordt aandacht besteed aan de organiseerbaarheid voor scholen in de regio. De nieuwe examenprogramma's dienen ook ruimte te bieden voor regionale samenwerking met het mbo en bedrijfsleven. Een betere aansluiting met het vervolgonderwijs en bedrijfsleven zal ook bijdragen aan een beter imago en de aantrekkelijkheid van het onderwijs verbeteren.

Vraag:

Scholen en leerlingen zijn niet uniform. Leerlingen zijn door de grote hoeveelheid toetsen alleen maar bezig met het trainen op testmomenten in plaats van het vergaren van kennis. Waarom hanteren we geen diagnostische toetsen?

Antwoord:

In het primair onderwijs wordt al geruime tijd gewerkt met diagnostische toetsen. De toetsen uit het leerlingvolgsysteem, die op 95% van de scholen jaarlijks worden afgenomen, geven informatie die door leraren benut kan worden om het onderwijsproces goed op verschillende tussen leerlingen af te stemmen. Het is zeker niet zo dat scholen leerlingen trainen voor deze toetsen. Scholen gaan op een professionele manier met deze toetsen om. Overigens is er niets mis met een goede voorbereiding van leerlingen op toetsen.

Vraag:

Kan de Minister mijn zorgen over de toename van vroegtijdig schoolverlaten wegnemen door het schrappen van de verhoging van de exameneisen in het vmbo en over te gaan op meer diagnostisch toetsen?

Antwoord:

Ook in het vmbo willen we dat de lat omhoog gaat. We zullen de verhoging van de exameneisen ook in het vmbo uiteraard zorgvuldig invoeren.

Vraag:

De komende jaren blijft de omvang van de bezuinigingen op zorgleerlingen op weerstand stuiten bij mijn fractie. Passend onderwijs draait niet om de bezuiniging, maar om de leerling. De Minister kiest echter voor 12% grotere klassen in het regulier basisonderwijs. Ik hoor van de Minister hoe dit te realiseren is met de doelstelling om zorgleerlingen volwaardig in het regulier onderwijs te laten meedoen. Waarom denkt de Minister dat het plaatsen van zorgleerlingen in het regulier onderwijs op te vangen is door huidige leraren. Gedwongen ontslagen onder ambulante begeleiders zijn nog steeds niet uitgesloten. Hoe houden we de expertise vanuit het speciaal onderwijs? En hoe pakt de Minister de professionalisering aan? Ik hoor nu dat de 300 miljoen juist daar naar toe zou gaan dus daar wil ik graag een bevestiging op.

Antwoord:

Er is geen sprake van een 'keuze van de minister voor 12% grotere klassen in het reguliere basisonderwijs'. Dit is reeds toegelicht in antwoord op kamervragen van de leden Dijsselbloem, Celik en Smits (14 september 2011) over de toename van de groepsomvang in het basisonderwijs. Om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben beter op te vangen binnen het reguliere onderwijs wordt geïnvesteerd in de professionalisering van leerkrachten en schoolleiders. Daartoe wordt een substantieel deel van de beschikbare middelen voor professionalisering ingezet voor omgaan met verschillen. Over de concrete systematiek waarmee de middelen voor professionalisering worden ingezet, vindt nog overleg plaats met de sectororganisaties. Daarnaast wordt bekeken met de sectororganisaties en de vakorganisaties CNVO, AVS en CMHF hoe de expertise van ambulante begeleiders en leraren in het (v)so zoveel mogelijk behouden kan blijven voor het onderwijs.

D66 – Ham, B. van der

Vraag:

De materiële bekostiging is al jaren niet meer aangepast. Is de Minister bereid een jaarlijkse indicatie in de wet op te nemen? Om het bedrag bijvoorbeeld met de inflatie te laten stijgen?

Antwoord:

Jaarlijks besluit het kabinet in het voorjaar over de uitdeling van de loon- en prijsbijstelling, die bedoeld is om het reële uitgavenniveau van bijvoorbeeld de materiële bekostiging op peil te houden. De uitkering van de loon- en prijsbijstelling maakt onderdeel uit van de integrale afweging over de beschikbare middelen in het kabinet. Een wettelijke verplichting vind ik niet opportuun, omdat daarmee de prijsbijstelling bij voorbaat prioriteit zou krijgen in deze integrale afweging.

Vraag:

D66 hoort uit de praktijk dat de huidige Arbeidstijdenwet, jongeren van 16 en 17 jaar beperkt in hun technische opleidingen. Zij gaan via BBL en stages met hun beroep aan de slag, maar kunnen door wettelijke beperkingen niet volwaardig deelnemen. D66 roept de Minister op te onderzoeken hoe we deze jongeren tegemoet kunnen komen. Graag reactie.

Antwoord:

Jonge bbl-studenten kunnen prima stage lopen. Wel zijn in de Arbeidstijdenwet regels opgenomen ter bescherming van jeugdige werknemers. Die gaan over de door de werkgever in acht te nemen minimale rusttijden en een beperking van de maximale uren arbeid per week. Hierbij geldt dat schooltijd wordt gerekend tot de arbeidstijd. De werkzaamheden mogen dus niet te zwaar en te gevaarlijk zijn en het is in het belang van de student dat deze regels goed worden nageleefd. De Arbeidstijdenwet is volledig gebaseerd op internationaalrechtelijke verplichtingen (Europees Sociaal Handvest en EU-richtlijn 94/33) en de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) sluit hierbij aan.

Vraag:

De heroverwegingscommissie adviseerde dat door het terugdringen van opleidingen op het mbo zo'n 245 miljoen euro kan worden bespaard. Dan moet de overheid wel stevig de regie pakken. Komt daar nog wat van?

Antwoord:

Het is waar dat het mbo veel opleidingen kent. Overigens worden in de praktijk al veel opleidingen met elkaar gecombineerd door groepen samen te voegen en pas in de eindfase van de studie de student door te geleiden naar een specifieke uitstroom. Desalniettemin ben ook ik van mening dat het aantal opleidingen moet worden teruggedrongen, alleen al om de organiseerbaarheid van het mbo te borgen. De urgentie hiervan wordt alleen maar groter als in de toekomst de studentenaantallen in het mbo gaan teruglopen als gevolg van demografische trends. Terugdringen van opleidingen doe ik langs twee sporen. Allereerst wil ik dat het aantal kwalificaties substantieel wordt teruggedrongen. Ik heb de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven gevraagd hierop de regie te nemen en dit via de kenniscentra te realiseren vóór 1 januari 2013. In de tweede plaats werk ik aan een agenda op het terrein van macrodoelmatigheid. Geen concurrentie tussen instellingen om de schaarse student, maar graag bundeling van het aanbod van mbo-opleidingen. Dat verhoogt de kwaliteit van het onderwijs. Ik wil dat het gemiddeld aantal studenten per opleiding per instelling omhoog gaat. Ik zal in maart 2012 de Tweede Kamer informeren over mijn voornemens op het punt van macrodoelmatigheid.

Vraag:

Strategische agenda van het HO.

Langstudeerboete: D66 pleit er voor dat deeltijdstudenten naar ratio van de lengte van hun studie extra tijd krijgen, voordat ze door dit kabinet in het hokje van de "langstudeerder" worden gestopt. Ook de verhoging van het collegegeld voor een tweede studie moet hier op aangepast worden. Ik vraag van de Staatssecretaris hierop een praktische oplossing?

Antwoord:

In de Langstudeerderswet is geen uitzondering gemaakt voor deeltijdstudenten. Essentieel is dat de WHW een onderscheid maakt tussen voltijd- en deeltijdopleidingen, maar niet bepaalt hoe de programma's door de instellingen ingericht dienen te worden. Omdat de instellingen keuzevrijheid hebben bij het inrichten van de deeltijdopleidingen, verwacht de Staatssecretaris van hen dat zij zich bezinnen op de kwaliteit en studeerbaarheid van de opleidingen zodat de studenten niet nodeloos geconfronteerd worden met onnodige studievertraging. De Staatssecretaris heeft dit ook eerder in de beantwoording van Kamervragen hierover aangegeven. Bovendien is het zo dat de studieduur van voltijd- en deeltijdstudenten in het hbo niet significant verschilt: de hbo-deeltijdstudenten doen er nauwelijks langer over dan de hbo-voltijdstudenten. In het wo doen deeltijdstudenten er wel langer over, maar deze groep is relatief klein. Wel is bij de behandeling van de Wet Langstudeerders in de Eerste Kamer een motie van de heer Ganzevoort (GroenLinks) aangenomen waarin de regering verzocht wordt om in overleg met de sector vóór 1 september 2012 een regeling te treffen die disproportionele gevolgen voor deeltijdstudenten voorkomt. Daarnaast gaat de Staatssecretaris de effecten van de langstudeerdersmaatregel monitoren, inclusief het effect hiervan op de deelname aan deeltijdopleidingen.

Ook het instellingscollegegeld voor tweede studies zal de Staatssecretaris niet aanpassen voor deeltijdstudenten. Het is aan elke instelling om gemotiveerd te bepalen welk instellingscollegegeld zij studenten in rekening brengt. De medezeggenschap heeft hierover adviesrecht.

Vraag:

D66 wil in deze begroting ook aandacht voor een Leven lang leren. Gelukkig is een deel van de 30plus-maatregelen teruggedraaid, maar leerlingen ouder dan dertig die in deeltijd een beroepsbegeleidende leerweg volgen, betalen jaarlijks nog steeds 7000 aan lesgeld. Dat schrikt ambitieuze mensen onnodig af. Is de Minister bereid om voor de laatste 10% studenten van ouder dan dertig deze maatregel terug te draaien?

Antwoord:

Nee, ik ben niet bereid om voor de laatste 10% BOL-studenten van dertig jaar of ouder de 30plus-maatregel aan te passen. Dit heb ik toegelicht in het Actieplan 'Focus op Vakmanschap', dat de Tweede Kamer al heeft goedgekeurd. In het regeerakkoord was sprake van een volledige sanering van de overheidsbekostiging van mbo-onderwijs voor 30plus-studenten. Mede als gevolg van een motie van de heer Cohen heeft het kabinet voor de bbl-route alsnog een arrangement opgebouwd voor in totaal 47.000 bbl-studenten. Ik heb verschillende redenen om het 30plus-arrangement uitsluitend voor bbl-studenten open te stellen:

- beperkt budget;
- het moet in principe gaan om tweejarige trajecten;
- werkgevers hebben aangegeven vooral behoefte te hebben aan bbl-studenten die toegeleid kunnen worden naar vooral tekortsectoren.

Vraag:

D66 heeft met de heer Dijkgraaf (SGP) een motie ingediend over spelling. Graag vraag ik de Minister uitgebreid in te gaan op de vraag die daarin is gesteld. (betreft motie Dijkgraaf, Van der Ham)

Antwoord:

In de motie wordt de regering verzocht voor het onderdeel spelling de lat in het referentiekader hoger te leggen om «aan te sluiten bij het niveau wat de meeste leerlingen op dat moment kunnen bereiken». Of het spellingsniveau te laag is, is onderwerp van een wetenschappelijke discussie. Veel hangt af van de manier waarop gemeten wordt. Tot dusver wordt gerapporteerd op basis van de gegevens van de cito eindtoets. Cito presenteert de spellingsprestaties zo goed mogelijk afgestemd op de referentieniveaus. De laatste meting die in het voorjaar is toegestuurd, geeft aan dat de spellingsprestaties geen aanleiding vormen om het spellingsniveau aan te passen. Als op basis van empirische gegevens, bijvoorbeeld de resultaten uit de eindtoets in het basisonderwijs, onomstotelijk blijkt dat aanpassing wenselijk is, dan worden maatregelen genomen.

Overigens wijken de spellingsvaardigheden qua prestaties niet af van de prestaties in de andere domeinen. Natuurlijk moet ook spellingsonderwijs uitdagend zijn en de lat hoog genoeg liggen. Er wordt in het basisonderwijs ook wel degelijk spellingsonderwijs aangeboden die in hogere niveaus passen. Maar dat wil niet zeggen dat alle kinderen die hogere niveaus altijd moeten beheersen. De huidige situatie zal daarom voorlopig niet leiden tot beperkingen van het aanbod in het PO. De invoering van de referentieniveaus wordt nauwgezet gevolgd.

Vraag:

Wij hebben van verschillende aankomende studenten gehoord dat het te lang onduidelijk is hoe hoog het collegegeld voor een tweede studie is.

Op deze manier verdwijnen knappe koppen, bang voor torenhoge kosten, onnodig naar het buitenland.

Kan de Staatssecretaris er voor zorgen dat alle instellingen hierover eerder duidelijkheid geven? Juist in het collectieve belang mensen hier te houden.

Antwoord:

Er is duidelijkheid over het collegegeld voor tweede studies, want elke instelling heeft een regeling voor het instellingscollegegeld. Het medezeggenschapsorgaan bij een instelling heeft hierover adviesrecht. Een instelling heeft daarnaast een informatieplicht: het instellingsbestuur verstrekt zodanige informatie aan studenten en aanstaande studenten over de instelling, het onderwijs en de opleidingsnamen dat het hen in staat stelt opleidingsmogelijkheden te vergelijken, zich een goed oordeel te vormen over de inhoud en de inrichting van het gevolgde of te volgen onderwijs en de examens.

Het gevoerde beleid van de instellingen op het punt van het instellingscollegegeld is onderdeel van de monitoring van de Wet versterking besturing en de subsidie-regeling tweede graden hbo en wo. Dit onderzoek loopt van 2011 tot 2013. In de tweede helft van 2012 zal de eerste tussenrapportage beschikbaar komen voor uw Kamer.

Vraag:

D66 wil ambitie belonen. Op alle niveaus in het onderwijs. Vroeger bestond in Nederland de meesters titel voor de ambachten. D66 vindt dat die weer terug moet komen. Met een meesters titel laat je zien dat uitstekend vakmanschap erkend en gewaardeerd wordt. De ambachtelijke branches steunen ons voorstel. Is de Minister bereid met hen in gesprek te treden over een officiële erkenning zodat het een waardevaste titel is? Graag een reactie!

Antwoord:

Ik begrijp uw gedachte. Ik zal dit nader onderzoeken in goed overleg met het bedrijfsleven en met name met de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB) die van mij de opdracht heeft gekregen vóór februari 2013 een nieuwe kwalificatiestructuur aan te leveren.

Vraag:

Schaalvergroting/scholieren techniek verloren door te veel reizen/ techniek/ ROC's. Ik vraag de Minister te onderzoeken of een herijking van de regio's bijdraagt aan het garanderen van een divers lokaal aanbod?

Antwoord:

Een onderzoek naar de herijking van de regio's zie ik niet als oplossing voor het teruglopend aantal leerlingen in het vmbo en mbo. Dit is vooral een probleem voor de sectoren zorg en techniek, terwijl de arbeidsmarkt daaraan wel behoefte heeft. Daarom heb ik in het Actieplan 'Focus op vakmanschap' en in de Beleidsbrief vmbo aangegeven de route via het vmbo-mbo en eventueel hbo aantrekkelijker te maken en daarmee competitief met het algemeen vormend onderwijs. Dat ga ik doen door onder andere examenprogramma's voor beroepsgerichte vakken in het vmbo te herzien, de opleidingsduur in het mbo in te korten, het onderwijs te intensiveren en de samenwerking tussen vmbo en mbo te versterken (denk aan nieuwe experimenten VM3, VM4). Specifiek voor techniek presenteer ik begin volgend jaar samen met mijn collega's van EL&I en SZW onze aanpak (Masterplan Techniek).

Vraag:

Onderwijshervormingen zijn in het verleden vaak mislukt, omdat ze te snel zijn doorgevoerd. Kan de invoering van de verkorting van de mbo-opleidingen met 1 jaar worden uitgesteld zodat zij meer tijd hebben de onderwijskwaliteit te waarborgen?

Antwoord:

De mbo-instellingen gaan in het studiejaar 2013–2014 de vierjarige niveau-4-opleidingen verkorten naar drie jaar. Ik heb hierover met de mbo-sector overleg gevoerd. Ik heb de sector aangegeven dat de invoeringstermijn van 2013–2014 gerealiseerd moet worden. De verkorting is namelijk in het belang van de sector om het mbo aantrekkelijk te maken ten opzichte van het havo. Dit is heel urgent. Zie de ontwikkelingen rond vmbo-mbo-techniek. De Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven komt in januari 2012 met een advies over welke opleidingen per sé niet verkort kunnen worden en in welke mate de kwalificatiedossiers in het mbo worden herzien. Daarbij is de inzet dat de herziene set van kwalificaties gereed zal zijn op 1 januari 2013. De instellingen kunnen gedurende 2012 en de eerste helft van 2013 de opleidingsprogramma's voor niveau 4 aanpassen.

Vraag:

In het mbo zorgen over zorgleerlingen. 71% van de bestuurders verwacht in toekomst niet meer genoeg voor deze leerlingen te kunnen betekenen. Van de docenten zegt de helft nu al niet voldoende aandacht te kunnen besteden aan zorgleerlingen. Graag een reactie van de Minister hierop.

Antwoord:

Om zorgleerlingen adequaat te kunnen bedienen heb ik besloten om de voorzieningen op mbo-1- en AKA-niveau om te zetten in een entreeopleiding. Deze opleiding is straks uitsluitend toegankelijk voor leerlingen die geen vmbo-diploma hebben. De entreeopleiding kent een aparte, hogere bekostiging dan de overige mbo-opleidingen. De financiering ervan zal een combinatie zijn van reguliere middelen, middelen voor voorbereidende en ondersteunende activiteiten (VOA) en leerlinggebonden financiering (LGF). De onderwijstrajecten zijn gericht op een diploma dat alsnog toegang geeft tot niveau-2-opleidingen of uitstroom naar de arbeidsmarkt, als een startkwalificatie echt niet haalbaar is. Verder ben ik voorlopig terughoudend in al te harde eisen op het gebied van taal en rekenen. Pas in 2014 wil ik een besluit nemen over welk niet centrale examens taal en rekenen voor de entreeopleidingen. Vanaf 2010 heb ik 50 mln extra beschikbaar gesteld voor taal en rekenen in het mbo. Een deel hiervan komt ten goede aan het taal- en rekenonderwijs in de entreeopleidingen.

GL – Klaver, J.F.

Vraag:

Leerlingvervoer. Er zijn problemen op Leonardo scholen met het leerlingvervoer. Het moet niet uitmaken of je juist heel slim bent of juist extra zorg nodig hebt, bij vervoer? Graag reactie.

Antwoord:

Of een hoogbegaafde leerling valt onder de regeling voor leerlingvervoer is afhankelijk van de vraag welke dichtstbijzijnde school voor deze leerling toegankelijk is. Dit kan ook een gewone basisschool zijn met een aanbod voor hoogbegaafde leerlingen. Als ouders kiezen voor een Leonardoschool en er is dichterbij een basisschool waar de hoogbegaafde leerling ook naar toe kan, dan is de vervoersregeling niet van toepassing. De beslissing of een leerling in aanmerking komt voor leerlingvervoer is aan de gemeente.

Vraag:

Onderwijs is de motor van de economie, emancipatie en ontwikkeling. Het kabinet heeft echter de keuze gemaakt niet te investeren in onderwijs. Graag ziet GroenLinks de introductie van het "kwartje van Marja". Door de vennootschapsbelasting te verhogen met een kwart procent kan 100 miljoen euro extra worden geïnvesteerd in onderwijs, gericht op een betere aansluiting van het onderwijs op vacatures, vooral in de technische opleidingen. Het geld dat wordt opgehaald met het 'kwartje van Marja' kan worden ingezet om de problemen in de ambachtseconomie het hoofd te bieden. Graag horen we van de Minister of zij dit plan steunt?

Antwoord:

In het regeerakkoord is ervoor gekozen het onderwijs te ontzien bij de bezuinigingen. Er wordt wel degelijk geïnvesteerd. Ik steun het streven naar een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het verhogen van de vennootschapsbelasting betekent echter een lastenverzwaring voor het bedrijfsleven en dat vind ik niet wenselijk. Het verschuiven van middelen van het inkomstenka-

der naar het uitgavenkader is ook strijdig met de begrotingsregels.

Vraag:

Is de Minister het met mij eens dat er geen verdere bezuinigingen plaatsvinden op onderwijs gedurende deze kabinetsperiode?

Antwoord:

Zie mijn antwoord op de vraag van de heer Van Dijk.

Vraag:

Is het recht op vergoeding uit het profileringsfonds af te dwingen zonder naar de rechter te stappen? Is aanvullende regelgeving nodig?

Antwoord:

De WHW schrijft voor dat instellingen verplicht zijn voor studenten met bepaalde bijzondere omstandigheden een regeling te treffen voor ondersteuning uit het profileringsfonds. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om ziekte, zwangerschap, handicap, medezeggenschap e.d. De instelling kan daarnaast voor andere bijzondere omstandigheden een regeling treffen.

De precieze vormgeving van de regeling is in de WHW nadrukkelijk overgelaten aan de instelling, met instemmingsrecht van de medezeggenschapsraad. Bij de individuele toekenning zal de instelling rekening houden met de mate waarin de bijzondere omstandigheid heeft geleid tot studievertraging. De consequentie voor studievertraging van een zware ziekte in de zomervakantie is een andere dan wanneer deze bijvoorbeeld midden in het collegejaar plaatsvindt. Dit betekent dat de gevolgen van de omstandigheid afhankelijk zijn van de context en daarmee voor de toekenning van de ondersteuning uit het profileringsfonds. Als de gevolgen beperkt zijn kan dit betekenen dat geen toekenning van ondersteuning plaatsvindt, en in die zin is er geen sprake van een direct afdwingbaar recht.

Bij een geschil met de instelling kan de student overigens altijd bezwaar aantekenen bij de geschillencommissie van de desbetreffende hoger onderwijsinstelling. Als de student het niet eens is met de beslissing op bezwaar kan hij in beroep gaan bij de rechter, het College van Beroep Hoger Onderwijs (CBHO). Beide procedures hebben een korte behandelingstermijn. Er is dus geen aanvullende regelgeving nodig.

Vraag:

Is de Minister het ermee eens dat meevallers op de onderwijsbegroting ten goede komen aan het onderwijs?

Antwoord:

Volgens de vaststaande begrotingsregels zijn meevallers op de onderwijsbegroting beschikbaar voor tegenvallers op de onderwijsbegroting.

Vraag:

Waarom heeft de Minister geen concrete doelstelling op het gebied van de tevredenheid van leerlingen en ouders over het onderwijs?

Antwoord:

In toenemende mate wordt tevredenheid van ouders en leerlingen over het onderwijs door scholen gepeild en gebruikt voor kwaliteitsverbetering. Zo wordt in Vensters

voor Verantwoording, waarin scholen verantwoording afleggen over verschillende zaken, expliciet gevraagd naar 'tevredenheid leerlingen' en 'tevredenheid ouders'. Informatie over leerlingtevredenheid komt bovendien periodiek beschikbaar via de Leerlingmonitor van het LAKS. Hiermee zijn er mechanismen om scholen te prikkelen om op *schoolniveau* werk te maken van ouder- en leerlingtevredenheid. Tegen deze achtergrond vind ik het niet nodig om ook *landelijke* doelstellingen te formuleren op dit aspect, dat vooral in de directe relatie tussen school, ouders en leerlingen tot stand komt. Wel wordt landelijk regelmatig gemonitord hoe het staat met de tevredenheid. Daarbij blijkt dat ouders van schoolgaande leerlingen hun school doorgaans met een goed cijfer beoordelen.

Partij voor de Vrijheid – Beertema, H.J.

Vraag:

Schoolgebouwen. Buitenonderhoud 400 miljoen op de plank. Motie van PVV maakt het onmogelijk dat dit geld nog op de plank blijft liggen. Hoe gaat de Minister dit organiseren? En wanneer kunnen we de eerste resultaten verwachten?

Antwoord:

Het is belangrijk dat er duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de overheveling van de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud conform de motie van Van Haersma Buma en de doordecentralisatie zoals dat is verwoord in de motie van dhr Beertema.

De overheveling van het buitenonderhoud:

In het kader van dit traject vindt onderzoek plaats naar het draagvlak én naar de vormgeving van de maatregel onder zowel schoolbesturen als gemeenten. In het onderzoek wordt geïnventariseerd wat de (vermeende) voor- en nadelen zijn (of als zodanig worden ervaren). Aandachtspunten in het onderzoek zijn onder andere de randvoorwaarden waaraan een overheveling van de verantwoordelijkheid zou moeten voldoen: financiën, (on)wenselijkheid van een overgangsregeling, ondersteuning van kleine scholen/schoolbesturen. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan dit betekenen dat het bij deze taak behorende budget uit het gemeentefonds wordt gehaald en toegevoegd aan de lumpsum. Het onderzoek is in januari 2012 gereed.

Met het bedrag van € 400 miljoen wordt – naar ik aanneem – bedoeld op de totale onderbesteding van de gemeenten van het budget dat in het gemeentefonds zit voor Educatie.

De motie van de heer Beertema:

De PVV heeft gepleit voor een versterkt recht op doordecentralisatie. De PVV heeft namelijk in een motie gevraagd om de huisvestingsbudgetten (inclusief nieuwbouw en uitbreiding van de gebouwen) beschikbaar te stellen aan scholen die daarom vragen en aan bepaalde criteria voldoen.

In het nota-overleg over het investeringsfonds, toen deze motie van de heer Beertema werd ingediend, is aangegeven dat dit een interessante gedachte is. In mijn reactie is evenwel ook aangegeven dat verdergaande doordecentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen in deze regeerperiode geen optie is, omdat het kabinet hierover in het bestuursakkoord met de VNG geen afspraken heeft gemaakt.

Vraag:

Godsdienstlessen op openbare scholen:

die lessen zijn niet verplicht en ze vinden maximaal één lesuur per week plaats. Dan mag je verwachten dat zulke lessen met enige distantie worden gegeven waarin een objectief beeld wordt gegeven. Waarom is het dan zo dat de Stichting Platform Islamitische organisaties Rijnmond met gemeentelijke subsidies aan de slag is op tientallen basisscholen. Ze bereidt zich voor om het lesgeven in islam op honderden basisscholen. Hoe kan een organisatie die exclusief islamitisch is, die zo monocultureel is, zich bezighouden met integratie, terwijl zij met overheidssubsidies zending bedrijft en segregatie predikt. Zo'n organisatie moet zich wat ons (PVV) betreft ver van het onderwijs verwijderd worden? Graag een reactie van de Minister.

Antwoord:

Openbare scholen zijn verplicht leerlingen op verzoek van ouders in de gelegenheid te stellen om binnen de schooltijden godsdienstonderwijs of humanistisch vormingsonderwijs te ontvangen. Dit onderwijs wordt verzorgd door organisaties die het geven van onderwijs in een bepaalde godsdienst of levensbeschouwing ten doel stellen. Deze organisaties zijn dus gericht op één stroming. Gemeenten zijn vrij deze organisaties te subsidiëren, maar deze organisaties wel gelijk te behandelen. Dus komen ook islamitische organisaties voor subsidiëring in aanmerking. De meeste gemeentelijke subsidies hiervoor bestaan overigens niet meer, omdat het rijk het Dienstencentrum GVO/HVO subsidieert voor de coördinatie van godsdienstonderwijs en humanistisch vormend onderwijs.

Vraag:

Ik wil een toezegging van de bewindslieden dat ze serieus werk gaan maken van het omleiden van de overhead in het mbo en hbo naar het primaire proces. Een toezegging die percentages noemt en een tijdpad, met als eindpunt een verhouding van 80% primair proces en 20% overhead eind 2013 volgens een eenduidige, landelijke definiëring?

Antwoord:

In het hoger onderwijs maken we afspraken over de indirecte kosten. Deze worden onderdeel van de prestatieafspraken. Instellingen moeten op basis van een meting aangeven welk bedrag ze aan indirecte kosten kunnen reduceren. Wordt de afspraak niet nagekomen, dan leidt dit in principe tot minder financiële middelen voor de betreffende instelling. Een landelijke normering past hier niet bij omdat elke instelling anders georganiseerd is. Een instelling die ver boven het gemiddelde van de sector zit, zal een grotere ambitie moeten tonen. Voor het hoger onderwijs wordt de "Berenschot-methode" gebruikt. Mocht de HBO-raad of de VSNU een andere methode willen, dan zullen zij dit voor de gehele sector moeten afspreken. In het mbo wordt er een benchmark uitgevoerd. Daarin worden vier categorieën onderscheiden, namelijk onderwijzend personeel, direct onderwijsondersteunend personeel (begeleiders in het open leercentrum) indirect onderwijsondersteunend personeel en directie en management. Op dit moment zijn de percentages (peiljaar 2009) respectievelijk 87,8, 13,0, 14,3 en 4,8 procent. Ten opzichte van voorgaande jaren valt op dat het onderwijzend personeel is toegenomen ten opzichte van de andere catego-

rieën. Hieraan valt te zien dat de benchmark disziplinair werkt. Ik zeg u toe dat het procesmanagement 2015 dat de instellingen ondersteunt bij het realiseren van mijn actieplan het onderwerp overhead zal meenemen in de beoordeling van veranderingsplannen van de mbo- instelling.

Vraag:

Kan de Staatssecretaris met een eenduidige definitie komen van het begrip "contacturen" voor het hbo, zoals dat ook voor het vo is gebeurd?

Antwoord:

In de hoofdlijnenakkoorden met de VSNU en de HBO-raad zal een minimumnorm worden genomen van 12 contacturen in het eerste jaar. Dit is een forse stap want onderzoek van de inspectie wijst uit dat er nog een grote groep opleidingen is die minder dan tien contacturen aanbiedt in het eerste jaar. Weliswaar is er sprake van verbetering, maar duidelijk is dat de onderwijsintensiteit nog flink verbetering behoeft. We kiezen in beginsel ook voor een eenduidige definitie van contacturen. Hogescholen en universiteiten kunnen daar alleen van afwijken als zij kunnen aantonen dat ze op andere wijze het doel van intensiever onderwijs kunnen realiseren. Daarbij ligt de bewijslast bij de instelling. Contacttijd is immers niet voor alle onderwijsconcepten een passende maat voor het bepalen van de onderwijsintensiteit. Voorbeeld is hier aan de Universiteit Maastricht, die Probleem Gestuurd Onderwijs als onderwijsconcept hanteert. Tegen deze achtergrond is de Staatssecretaris er geen voorstander van dit wettelijk te regelen, zoals in het vo. Het hoger onderwijs kent veel meer verschijningsvormen dan in het vo, zoals probleemgestuurd onderwijs of blended learning. De vakbekwaamheid van docenten in het hoger onderwijs is bovendien anders dan in het vo niet geregeld. Overigens wil de Staatssecretaris ook daar nadere afspraken over maken met de instellingen.

Vraag:

Het onderwijs kan niet zonder ouders. Mijn voorstel is om ouders en leerlingen/studenten meer zeggenschap te geven door een jaarlijkse verantwoordingsdag in te voeren voor ouders vanaf het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs, tot en met het mbo en hbo. Zo'n verantwoordingsdag voor ouders (van minderjarige) en studenten (analoog aan de aandeelhoudersvergadering of ledenvergadering) werkt naar twee kanten. Ouders en studenten zijn wat mij betreft niet alleen stakeholder of belanghebbende, maar ze moeten ook in de positie komen van shareholder of aandeelhouder. Leg als schoolloccatie maar verantwoording af over het gevoerde beleid, beantwoord vragen die er leven. Omgekeerd heeft de school hier de gelegenheid om met de ouders in gesprek te gaan over hun taak en verantwoordelijkheid ten aanzien van het onderwijsleerproces van hun kind? Ik wil graag een reactie van de Minister.

Antwoord:

Het voorstel om op een of andere manier jaarlijks verantwoording af te leggen is een sympathieke gedachte. Ouders en leerlingen kunnen daarmee meer zicht krijgen op wat er speelt op hun school; zo wordt de betrokkenheid bij de school groter. Landelijke invoering en verplicht voorschrijven vind ik niet wenselijk. Wel wordt dit idee meegenomen in de ronde die door Nederland wordt gemaakt in het kader van ouderbetrokkenheid. Wellicht ook

dat we goede voorbeelden op dit gebied tegenkomen en kunnen verspreiden.

Vraag:

We hebben getracht de cijfers te achterhalen om te kijken of er sprake is van een trend om zittenblijven te voorkomen. Is er daadwerkelijk een beleid in het basisonderwijs om leerlijnen ononderbroken te laten zijn? En hoe staat het in het voortgezet onderwijs? 'Een ding weet ik zeker: bij geen enkele po-leraar in mijn netwerk komt zittenblijven voor. Ik weet ook dat nog altijd kinderen met een veel te laag niveau worden doorgeschoven vanuit groep 8 naar het vervolgonderwijs. Het doorschuiven van een leerling met een achterstand van twee of drie jaar naar het vmbo levert voor de leerling een onoverkomelijk probleem op. Zo'n achterstand is niet meer weg te werken. Is de Minister het met mij eens dat zittenblijven in deze gevallen soelaas kan bieden? Graag een reactie van de Minister.

Antwoord:

De feiten zijn anders, het komt in de praktijk van het primair onderwijs wel voor. Volgens het Onderwijsverslag van de Inspectie van het Onderwijs doet ruim 1 op de 10 kleuters een jaar extra over de kleuterperiode, in de groepen daarna blijft nog 6% zitten. Het percentage van vertraagde leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs is beperkt. Vooral in het basisonderwijs verschillen scholen in het beleid van zittenblijven en het verlengen van de kleuterperiode. Opvallend daarbij is dat scholen met veel vertraagde leerlingen in het algemeen qua eindopbrengsten het niet beter doen, dan scholen waar leerlingen zonder vertraging doorstromen. Dit heeft te maken met de effectieve benutting van onderwijstijd. Daar is mijn inzet dan ook op gericht. Speerpunt in mijn beleid is het opbrengstgericht werken. Op die manier wil ik dat achterstanden of vormen van onderpresteren worden tegengegaan. Als het gaat om het wegwerken van achterstanden in groep 8 voordat een leerling naar het voortgezet onderwijs gaat, zijn er mogelijkheden zoals de inrichting van een schakelklas. Het gaat dan om een achterstand die veroorzaakt wordt door een achterstand in de Nederlandse taal. Een dergelijke schakelklas aan het eind van groep 8 (ook wel kopklas genoemd), is geen zittenblijven maar een intensieve vorm van onderwijs om de talenten die in kinderen zitten, er ook uit te halen. Het behoort tot de professionele autonomie van leraren om keuzes op dit punt te maken.

Vraag:

Om het gezag van de leraren in de klas terug te veroveren dienen leerlingen niet langer docenten aan te spreken met 'je' en 'jij' en voornamen. Hoe kijkt de Minister hier tegenaan?

Antwoord:

De gedachte hierachter is begrijpelijk. Gebruik van het woord "u" is een blijk van respect en van goede omgangsvormen. Het is echter aan de school en aan de leraar zelf om helder te maken wat de gedragsregels in de school en de klas zouden moeten zijn. De school moet hierover duidelijke afspraken maken met de ouders/verzorgers van de leerlingen.

Vraag:

De PVV zou willen dat in alle gevallen van bedreiging of mishandeling van leraren verplicht aangifte wordt gedaan door de school. De bedreigde of mishandelde leraar gaat er dan niet meer over. Door ouders, familieleden of vrienden of de dienstdoende politieagent kan dan niet meer onder druk worden gezet om af te zien van aangifte, simpelweg omdat hij die mogelijkheid niet heeft. Graag reactie van de Minister.

Antwoord:

Geweld tegen leraren wordt niet getolereerd. Sinds november 2010 is de strafeis voor geweld tegen werknemers met een publieke taak, waaronder leraren, dan ook met 200 % verhoogd. Om de aangiftebereidheid te verhogen, heeft het kabinet reeds actie ondernomen in het kader van het programma Veilige Publieke Taak (VPT). Hierin is geregeld dat werkgevers namens de medewerker aangifte kunnen doen, dat er anoniem aangifte kan worden gedaan, dat er sprake zal zijn van lik-op-stuk beleid en dat het mogelijk zal zijn schade te verhalen op de dader.

Dat laat onverlet dat er signalen zijn dat de aangiftebereidheid bij scholen, bijvoorbeeld vanwege de angst voor reputatieschade of represailles, nog te wensen overlaat. Daarom wordt in kaart gebracht waarom de aangiftebereidheid op scholen laag is, en wat gedaan kan worden om die te verbeteren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de ministeries van BZK en Veiligheid en Justitie. Op basis hiervan zullen afspraken worden gemaakt met de schoolbesturen om de aangiftebereidheid te verhogen.

Vraag:

De gebouwensituatie in het onderwijs is bedroevend. Dat geldt vooral in het basisonderwijs. Het beeld van die klassen met die kleintjes, met z'n allen in een klam, slecht geventileerd gebouw met zo'n hoge concentratie CO2 dat de hersentjes van al die kinderen rond 13.00 uur in de slaapstand gaan, zodat ze niks meer opnemen en de rest van de lesdag in een waas doorbrengen. Zo is de situatie in veel basisscholen voorzien. En we hebben nu de mogelijkheid om de honderden miljoenen die nu worden ondergeïnvesteerd aan te wenden voor het doel waar ze voor bedoeld zijn. Dus laten we dat zo snel mogelijk doen, wil ik de Minister vandaag meegeven. Graag een reactie van de Minister.

Antwoord:

Alhoewel het beeld zeker genuanceerder is neemt dit niet weg dat er schoolgebouwen zijn waar verbeteringen in bijvoorbeeld het binnenmilieu zeker mogelijk zijn. Er is hier overigens al het nodige aan gedaan. Er is de afgelopen periode een flinke slag gemaakt door 100 miljoen te investeren in aanpassingen van gebouwen. Ook gaat de GGD bij alle scholen langs om tips te geven over het binnenmilieu.

Dat er gemeenten zijn die huisvestingsmiddelen voor andere doelen gebruiken is inderdaad onwenselijk. Maar op dit moment worden er geen mogelijkheden gezien om daarin verandering te brengen. Over verdergaande decentralisatie van de middelen heeft het kabinet in het bestuursakkoord met de VNG geen afspraken gemaakt. Met een verdere inperking van de gemeentelijke autonomie zal de VNG niet instemmen.

PvdA – Jadnanansing, T.M.

Vraag:

Kwaliteit en integriteit in het hbo-onderwijs. Plan van de PvdA: niet goed, geld terugplan. Waarom is de staatssecretaris hier niet voor?

Antwoord:

De uitwerking van de PvdA motie "niet goed – geld terug" doet recht aan hetgeen eerder is gewisseld in de Tweede Kamer: er moet een verhaalsrecht zijn, met een goede rechtsbescherming, zonder dat het leidt tot onbedoeld strategisch gedrag van studenten en bureaucratie. Dit verhaalsrecht is een schadevergoedingsmogelijkheid zoals die ook in de andere sectoren in Nederland bestaat. Daarmee is al veel jurisprudentie aanwezig en zijn de belangen van de betrokken partijen afgewogen.

Het gerechtvaardigd vertrouwen van studenten moet gebaseerd zijn op hetgeen in de instellingsregelingen is aangekondigd. De vijf elementen uit de motie zijn niet letterlijk overgenomen, maar wel de geest. Het gaat om elementen die uitdrukking geven aan de wens dat de student feitelijk het onderwijs krijgt dat hij of zij verwacht (zoals aantallen contacturen, werkvormen e.d.). De Staatssecretaris wil de verplichting opnemen dat de instelling in het Onderwijs- en Examenreglement (OER) concreet opneemt hoe het onderwijs feitelijk wordt verzorgd. Naar zijn oordeel kan een dergelijke concretisering niet zonder dat informatie wordt gegeven over werkvormen en dergelijke. Bovendien geldt er instemmingsrecht van de medezeggenschap op het OER. Daarnaast geldt dat een gedetailleerde regeling niet past in het streven om te komen tot verdere deregulering. Daarmee is er feitelijk een verhaalsrecht gecreëerd, maar niet precies op de wijze die PvdA wenst.

Vraag:

Het gaat niet goed met de wetenschap in Nederland. Organisaties als de VSNU en de KNAW trekken aan de bel, gesteund door de werkgevers. Door het wegvallen van investeringen in de wetenschap uit de aardgasbaten zijn er 3000 promotie- en postdocplekken minder. Het doel tot de top 5 van kenniseconomieën te behoren komt in gevaar. Dit kan niet. Graag hoor ik van de staatssecretaris dat dit niet klopt. Is hij daartoe bereid?

Antwoord:

Het besluit om geen Fes-middelen meer in te zetten is door het kabinet genomen omdat het kabinet kiest voor generieke stimulering van R&D en niet voor specifieke subsidies. Voor onderzoek en innovatie is aan het eind van deze kabinetsperiode een kleine € 4 miljard beschikbaar. Dat is weliswaar € 0,4 miljard minder dan in 2011, maar ruim € 0,7 miljard meer dan in het pre-crisisjaar 2008. Dat is een meer reële vergelijking omdat in 2009/2010 de uitgaven voor kennis en innovatie door het pakket aan crisismaatregelen tijdelijk zijn verhoogd. Met name de uitbreiding van het fiscale pakket (WBSO, Innovatiebox, RDA en RDA+) leidt ertoe dat de uitgaven voor onderzoek en innovatie in 2015 hoger zullen zijn. Tot slot verwijs ik naar mijn eerdere beantwoording van schriftelijke vragen over dit onderwerp en naar de antwoorden op schriftelijke vragen die zijn gesteld voorafgaand en tijdens het debat in de Kamer over de EL&I-begroting.

PvdA – Celik, M.

Vraag:

Deelt de Minister onze zorg, dat door gebrek aan sta-geplaatsen (vanwege economische crisis) mbo-ers uit de beroepsbegeleidende leerweg, maar 1 dag naar school gaan en de rest thuiszit? En hoe ziet zij dat in de toekomst?

Antwoord:

Nee, die zorg deel ik niet. Kenmerkend voor het mbo-stelsel is dat er een beroepsopleidende en beroepsbegeleidende leerweg bestaat: bol en bbl. Dit systeem staat internationaal bekend als robuust: het ademt mee in tijden van hoog- en laagconjunctuur. Dat betekent concreet dat, wanneer er minder bbl-stages zijn, studenten gestimuleerd worden om vaker voor een bol-opleiding te kiezen. Tevens geldt een zorgplicht voor arbeidsmarktperspectief: mbo-instellingen zijn wettelijk verplicht om opleidingen aan te bieden met een reëel arbeidsmarktperspectief. De inspectie ziet hierop scherp toe. Volgens de COLO Barometer van oktober jl. zijn grote veranderingen tot nu toe uitgebleven op de stage- en leerbanenmarkt. Het totaal aantal leerbedrijven in oktober 2011 bedraagt 222.219. Dus de groei van ca. 10% aan leerbedrijven die tijdens de crisis is gerealiseerd, houdt tot dusver stand. Uit deze barometer bleek verder dat bij aanvang van het schooljaar 2011–2012 het landelijk aanbod aan bpv-plaatsen voor vrijwel alle sectoren toereikend was.

Vraag:

Mbo-ers hebben een probleem, want ze hebben geen goed beeld van de arbeidsmarkt. Ze kiezen voor "uiterlijke verzorging", "zorg en welzijn" en "handel en economie" terwijl ze beter aan de slag kunnen in de sector "techniek". De keuzevrijheid pakt dus funest uit voor deze leerlingen. Daarom wil de PvdA de keuzevrijheid voor mbo-leerlingen tegen het licht houden. Wat vindt de Minister van een inperking van deze keuzevrijheid?

De PvdA denkt hierbij onder meer aan matchingsgesprekken, informatieverstrekking of studenten begeleiden naar andere opleidingen, of maximale aantallen studenten per opleiding.

Antwoord:

Individuele keuzevrijheid in het mbo moet niet ingeperkt worden. Ik vind dat instellingen studenten moeten ondersteunen in hun keuzeproces en verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van opleidingen die uitzicht bieden op een baan. Dit kabinet investeert extra in het mbo. Met deze middelen moeten instellingen aan studenten loopbaanoriëntatie, begeleiding en coaching geven zodat zij een goede opleidingskeuze maken. In de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) is geregeld dat mbo-instellingen een zorgplicht hebben wat betreft het arbeidsmarktperspectief. Dit betekent dat instellingen alleen beroepsopleidingen mogen aanbieden als er na de opleiding voldoende arbeidsmarktperspectief is voor de mbo-afgestudeerden. Ook de Inspectie van het Onderwijs gaat scherper toezicht houden op de zorgplicht arbeidsmarktperspectief. De inspectie gaat na of (nieuwe) studenten tijdens de werving, de intake en de opleiding voldoende, objectief en zo actueel mogelijk geïnformeerd worden over de arbeidsmarktperspectieven van de opleiding. Om de voorlichting te verbeteren heb ik met de jongerenorganisaties in het vo, mbo en hbo afgesproken dat scholen en instellingen eerlijke voorlichting gaan geven over de aangeboden opleidingen door middel van een

studiebijsluiter die informatie geeft over aspecten van de opleiding die relevant zijn voor de keuze van de student. Het gaat hierbij om de kwaliteit van de opleiding, uitval in het eerste jaar en arbeidsmarktperspectief.

Vraag:

De Minister wil entreeopleidingen invoeren voor het mbo. Studenten voor mbo 1 worden anders opgevangen en krijgen daarmee een stempel. Hoe kan de Minister deze zorgen wegnemen?

Antwoord:

Nee, ik zie geen stempel. In het Actieplan 'Focus op Vakmanschap' heb ik beschreven wat mijn doelen zijn bij de entreeopleidingen. Ik wil graag dat scholieren die niet direct opgeleid kunnen worden richting een startkwalificatie en geen vmbo-diploma hebben, via de entreeopleiding alsnog naar een niveau-2-opleiding kunnen doormen óf naar de arbeidsmarkt.

Vraag:

Zorgen over stempel dat studenten krijgen die entree-opleiding doen. Hoe wil Minister (bv. 4e-jaars-)havisten motiveren om een entree-opleiding te doen?

Antwoord:

Ik wil havisten vooral motiveren om hun havo-opleiding af te maken. Het vavo is daarbij nog een uitwijkmogelijkheid. Of anders een vmbo-diploma. De toegang tot de entreeopleidingen is uitsluitend bedoeld voor scholieren zonder een afgeronde vmbo-opleiding en die niet in staat zijn om die vmbo-opleiding af te ronden.

Vraag:

Kwaliteit van het mbo.

Registratie schoolverzuim, maanden geen les, gedragsproblemen, boeken kopen die je niet gebruikt, geen readers van € 10,- (gekopieerd), geen computers aanwezig, examens over de verkeerde stof.

In het mbo moet de student centraal staan. Er is een probleem met de kwaliteit van het onderwijs in het mbo. Hoe gaat de Minister dit probleem aanpakken?

Antwoord:

Het Actieplan 'Focus op Vakmanschap' staat onder meer in het teken van het verbeteren van de kwaliteit. De mbo-deelnemers zullen voldoende begeleide onderwijsjaren ontvangen van professionele docenten en goede instructeurs en degelijke onderwijsprogramma's en examens krijgen. Dit alles zorgt ervoor dat de lat omhooggaat. Mochten opleidingen te weinig begeleide onderwijsuren aanbieden, dan vorder ik bekostiging terug. Wanneer examens niet op orde zijn, kan ik, na een waarschuwing, de examenlicentie intrekken. Met die instellingen die herhaaldelijk niet aan de normen voldoen, laat ik gesprekken voeren door de Inspectie van het Onderwijs en het departement. Na elk gesprek zal een team van deskundigen in mijn opdracht de instelling bezoeken en advies geven over bedrijfsvoering, planning en roostering. Het team rapporteert aan mij, zolang de instelling haar zaken niet op orde heeft. De Tweede Kamer heeft overigens reeds ingestemd met het actieplan.

PvdA – Hamer, M.I.

Vraag:

In het mbo zorgen over zorgleerlingen. 71% van de bestuurders verwacht in toekomst niet meer genoeg voor deze leerlingen te kunnen betekenen. Van de docenten zegt de helft nu al niet voldoende aandacht te kunnen besteden aan zorgleerlingen. Graag een reactie van de Minister hierop.

Antwoord:

Om zorgleerlingen adequaat te kunnen bedienen heb ik besloten om de voorzieningen op mbo-1- en AKA-niveau om te zetten in een entreeopleiding. Deze opleiding is straks uitsluitend toegankelijk voor leerlingen die geen vmbo-diploma hebben. De entreeopleiding kent een aparte, hogere bekostiging dan de overige mbo-opleidingen. De financiering ervan zal een combinatie zijn van reguliere middelen, middelen voor voorbereidende en ondersteunende activiteiten (VOA) en leerlinggebonden financiering (LGF). De onderwijstrajecten zijn gericht op een diploma dat alsnog toegang geeft tot niveau-2-opleidingen of uitstroom naar de arbeidsmarkt, als een startkwalificatie echt niet haalbaar is. Verder ben ik voorlopig terughoudend in al te harde eisen op het gebied van taal en rekenen. Pas in 2014 wil ik een besluit nemen over welk niet centrale examens taal en rekenen voor de entreeopleidingen. Vanaf 2010 heb ik € 50 mln. extra beschikbaar gesteld voor taal en rekenen in het mbo. Een deel hiervan komt ten goede aan het taal- en rekenonderwijs in de entreeopleidingen.

SGP – Dijkgraaf, E.

Vraag:

Het onderwijs gaat volgens de wet uit van de pluriforme samenleving en besef van verschillende achtergronden en culturen. De SGP vindt dat hieraan toegevoegd moet worden dat het onderwijs ervan uitgaat dat onze samenleving geworteld is in de joods-christelijke traditie. Gaat de Minister dit evenwicht aanbrengen?

Antwoord:

De joods-christelijke waarden zitten in de haarvaten van de Nederlandse cultuur en traditie. De inhoudelijke voorschriften voor het primair en voortgezet onderwijs voorzien in aandacht in het curriculum voor de Nederlandse cultuur en traditie. Het besef van de wortels van onze samenleving komt bijvoorbeeld terug in de kerndoelen van het primair onderwijs en de canon van de vaderlandse geschiedenis die daarvoor als leidraad dient. In mijn beeld is er dus sprake van evenwicht.

Vraag:

De SGP heeft in het algemeen de zorg dat we praktisch aangelegde jongeren overvragen vanuit een cognitieve benadering. Uit het vmbo en het mbo bereiken ons signalen dat voor bepaalde groepen het vereiste referentieniveau onhaalbaar is. Hoe gaat de Minister hier mee om?

Antwoord:

Het kabinet deelt deze zorg van de SGP en zorgt voor een zorgvuldige invoering, onder regie van het College voor Examens. Eerst wordt ervaring opgedaan met pilottoetsen en pilotexamens. Een groot aantal vo-scholen en mbo-instellingen zal in 2011 en het voorjaar van 2012 deze pilots uitvoeren. De invoering en behaalde resultaten worden nauwgezet gevolgd. U ontvangt in het najaar van

2012 een voortgangsrapportage over de uitkomsten en de eventuele gevolgen voor het beleid voor taal en rekenen.

Vraag:

Bureaucratie.

Meer zuurstof voor het onderwijs is broodnodig. De SGP betwijfelt de waarde van een apart programma voor burgerschap. De inspectie constateert dat het burgerschapsaanbod vaak in het bestaande onderwijsprogramma zit. Dan is afzonderlijke verantwoording dus overbodig. Wil de Minister bekijken of het mogelijk is het verplichte burgerschapsaanbod te laten vallen, met behoud van de wettelijke burgerschapswaarden?

Antwoord:

In het voorjaar van 2012 adviseert de Onderwijsraad over de vormgeving van goed burgerschapsonderwijs. Dit advies zal daarna met een beleidsreactie aan uw Kamer worden aangeboden.

Vraag:

De eisen aan spelling op de basisschool worden te laag gelegd, die lat moet omhoog. De Minister wordt gevraagd de aangenomen motie Dijkgraaf/Van der Ham uit te voeren.

Antwoord:

Of het spellingsniveau te laag is, is onderwerp van een wetenschappelijke discussie. Veel hangt af van de manier waarop gemeten wordt. Tot dusver wordt gerapporteerd op basis van de gegevens van de cito eindoets. Cito presenteert de spellingsprestaties zo goed mogelijk afgestemd op de referentieniveaus. De laatste meting die in het voorjaar is toegestuurd, is geen aanleiding om het spellingsniveau aan te passen. Als op basis van empirische gegevens, bijvoorbeeld de resultaten uit de eindoets in het basisonderwijs, onomstotelijk blijkt dat aanpassing wenselijk is, dan worden maatregelen genomen.

Overigens wijken de spellingsvaardigheden qua prestaties niet af van de prestaties in de andere domeinen. Natuurlijk moet ook spellingsonderwijs uitdagend zijn. Er wordt in het basisonderwijs ook wel degelijk spellingsonderwijs aangeboden die in hogere niveaus passen. Maar dat wil niet zeggen dat alle kinderen die hogere niveaus moeten beheersen. De huidige situatie zal daarom voorlopig niet leiden tot beperkingen van het aanbod in het primair onderwijs. De invoering van de referentieniveaus wordt nauwgezet gevolgd.

Vraag:

Enkele weken geleden werd opnieuw een kritisch onderzoek gepresenteerd over het gebrek aan effectiviteit van voor- en vroegschoolse educatie, dit keer in Utrecht. Het kabinet hanteert de lijn: als het medicijn niet werkt, moet je er meer van slikken. Waarom zo weinig kritisch? Ook de verdeling van subsidie aan gemeenten is een probleem. Er is namelijk geen relatie tussen de subsidie en het aantal te bekostigen plaatsen. De subsidie wordt bepaald aan de hand van alle basisschoolleerlingen, terwijl het aantal plaatsen wordt berekend op grond van het aantal kleuters. De gemeente Schoonhoven krijgt bijvoorbeeld 92.000 voor 17 plaatsen, terwijl de gemeente Bergambacht 18 plaatsen moet realiseren voor 3.000 euro. Wat wordt hiertegen gedaan? Ook in de grote steden gaat deze problematiek leven.

Antwoord:

Het vve-beleid voor de komende tijd is zeker niet 'meer van hetzelfde'. In de 37 grootste gemeenten worden zeer specifieke afspraken gemaakt waardoor een grote kwaliteitsslag wordt gerealiseerd. Hierdoor moeten de effecten van voor- en vroegschoolse educatie worden vergroot.

De verdeling van de specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid naar gemeenten gebeurt op basis van de som van alle schoolgewichten in een gemeente. In deze kabinetsperiode wordt onderzocht of de verdeling van de gewichtenmiddelen over scholen nog voldoende aansluit bij de werkelijke onderwijsachterstanden in de klas. De systematiek van de gewichtenregeling wordt ook gebruikt bij de verdeling van het onderwijsachterstandengeld over de gemeenten. Daarom wordt in dat onderzoek ook meegenomen of de verdeling van het geld over gemeenten aansluit bij de achterstanden in de praktijk.

Vraag:

Sinds kort noemen we bepaalde scholen zeer zwak die het niet zijn. In tegenstelling tot de suggestie in het toezichtkader kunnen die scholen wettelijk gezien niet aangepakt worden. Ze vallen automatisch na een bepaalde periode in de zeer zwakke categorie. Bij de beslissing om een school te sluiten geven uiteindelijk in de praktijk niet de wettelijke eisen aan leenresultaten de doorslag, maar informele kwaliteitsaspecten. Wat gaat de Minister hieraan doen? En hoe zorgt zij er voor dat de wettelijke basis voor het aanpakken van zeer zwakke scholen op orde is?

Antwoord:

Als zwakke scholen zich niet verbeteren, kan de inspectie de school zeer zwak verklaren. Het doel daarvan is om de school nog steviger aan te sporen om de kwaliteitsverbetering voortvarend op te pakken.

Vrijwel altijd is er op zwakke scholen sprake van onvoldoende resultaten met een voldoende onderwijsproces. Er is een kleine kans dat scholen op basis van een onvoldoende onderwijsproces zwak worden verklaard, terwijl de resultaten (nog) voldoende zijn. Het is in de praktijk nog nooit voorgekomen dat zulke scholen zich niet verbeteren en zeer zwak worden verklaard. In het onwaarschijnlijke geval dat dat wel gebeurt en zo'n school verbetert zich nog steeds niet, zal ik inderdaad maatwerk moeten leveren. Dit omdat sancties alleen getroffen kunnen worden op basis van onvoldoende leerresultaten. De huidige wettelijke basis voor sanctionering, bestaande uit onvoldoende leerresultaten, is op orde voor alle bekende zaken.

Vraag:

Voor de kwaliteit van het onderwijs is niet allereerst van belang dat we meer gaan toetsen, maar vooral dat er minder hulpmiddelen gebruikt mogen worden bij toetsen. Veel leerlingen po en vo kunnen basale berekeningen en bewerkingen niet meer uitvoeren doordat zij teveel met de rekenmachine doen. Dat moet stoppen. Wil de Minister overleggen met het College voor Examens over het aan banden leggen van het gebruik van de rekenmachine?

Antwoord:

Leerlingen moeten zonder rekenmachine elementaire rekenvaardigheden en wiskundige bewerkingen beheersen. Dit sluit aan bij het huidige beleid. Het kabinet

zal met het College voor Examens (CvE) overleggen over het gericht gebruiken van de rekenmachine in het voortgezet onderwijs. In het primair onderwijs wordt geen rekenmachine gebruikt.

Vraag:

Prestatieloon. Beste voorbeeld van dit wantrouwen is prestatieloon. Daar wordt maar liefst 250 miljoen voor uitgetrokken. Betaald door leraren zelf, want daar wordt op bezuinigd. Dit prestatieloon wordt een enorme mislukking.

Kijk eens naar de evaluatie uit de VS (onderwijsblad 26 november, pagina 5). Onderzoek Rand Corporation over prestatieloon in New York.

Conclusie: er is geen verschil in kwaliteit tussen scholen met en scholen zonder prestatieloon. Men besloot om het experiment af te blazen.

In een eerder onderwijsblad zegt de Staatssecretaris eerlijk: als het niet werkt, doen we het niet?

Antwoord:

Het is slechts één onderzoek dat door de heer van Dijk genoemd wordt. Er zijn ook positieve uitkomsten gevonden. Zie bijvoorbeeld het rapport van het Centraal Planbureau "Zicht op effectiviteit" en Neal, "The design of performance pay in education" (2011). Er zal in Nederland met verschillende varianten gecontroleerd geëxperimenteerd worden. Er zal naast effectonderzoek altijd verklarend onderzoek gedaan worden. Dus: welke mechanismes treden op? We willen weten of het werkt in de Nederlandse context. Pas daarna wordt besloten over de invoering.

Achtergrondinformatie:

Het onderzoek dat uitgevoerd is in New York kende andere uitgangspunten:

- In New York was de staat New York de beloner, terwijl dat in Nederland het schoolbestuur is. In New York was er geen keuze voor indicatoren. Die zijn van bovenaf per school (in absolute targets) bepaald. Dus toonden leraren weinig begrip voor de indicatoren, de eerlijkheid en waarde van de bonus. In Nederland is sprake van een eigen keuze van prestatie-indicatoren op niveau van de school, waarbij leerlingprestaties één van de indicatoren moet zijn.
- In New York was er onbekendheid met het programma. Dertig procent van de leraren was niet bekend met het programma, 44 procent was ontevreden over de verdeling van de bonus (door commissie binnen de school). In Nederland moet de medezeggenschapsraad instemmen met de vormgeving van de experimenten.
- In New York wisten leraren niet hoe ze hun gedrag konden aanpassen om de hogere prestatie te leveren. In Nederland staat juist de beïnvloedbaarheid van de prestatie centraal. Dat is wat er van onderzoeksvoorstellen gevraagd wordt.

SP – Dijk, J.J. van

Vraag:

In mei hebben we het debat gehad over de misleiden de cijfers. De Minister heeft de groei van het aantal zorgleerlingen flink overdreven. Dat blijkt uit Kamervragen van collega Smits in maart. Het aantal zorgleerlingen zou met 65 procent zijn gestegen, terwijl de daadwerkelijke groei slechts 15 procent bedraagt. De enorme stijging was altijd het belangrijkste argument om de bezuiniging

door te drukken. Dat bleek dus wel mee te vallen. Excuses zijn op zijn plaats en belangrijker: de bezuiniging is op drijfzand gebaseerd. Graag ook een reactie op het pleidooi van velen: deze bezuiniging moet op zijn minst worden uitgesmeerd over meerdere jaren. Ook de overhaaste invoering van passend onderwijs stuit op grote weerstand. Hoe gaat u daarmee om?

Antwoord:

Er is inderdaad helaas verwarring ontstaan over de cijfers. Dat betreurt ik. Maar het beeld dat de bezuiniging op drijfzand is gebaseerd, is onjuist.

In mijn beantwoording aan de Kamer heb ik dit meermaals uitgelegd, zowel in antwoord op vragen van mevrouw Smits als in antwoord op vragen van de heer Voordewind. Het aantal leerlingen met een indicatie voor zware zorg, dat wil zeggen leerlingen in het (v)so of met een rugzakje, is met 65% gestegen tussen 2003–2009.

Bij de lichte zorg is een lichte daling te zien in die periode. Wanneer we kijken naar het totaal van lichte en zware zorg is sprake van een stijging van 15%. Deze 15% doet dus niets af aan het feit dat de zware zorg is gestegen met 65%.

Het is deze groei bij de zware zorg die zeer fors wordt gevonden en die, bij de invoering van de leerlinggebonden financiering in 2003, niet was verwacht. Het is ook deze groei waardoor de uitgaven vanaf 2003 met ruim een half miljard euro structureel zijn toegenomen en het is dit deel van de sector waar de voorstellen voor de bezuinigingen betrekking op hebben.

Met betrekking tot het pleidooi om de bezuiniging uit te smeren over meerdere jaren het volgende:

Begin dit jaar heeft er al een temporisering plaatsgevonden van de bezuinigingsvoorstellen.

In plaats van € 50 mln. in 2012 en € 300 mln. vanaf 2013 te bezuinigen, wordt er nu € 100 mln. in 2013, € 200 mln. in 2014 en vanaf 2015 structureel € 300 mln. bezuinigd.

Hiermee ben ik reeds tegemoet gekomen aan de wens om de bezuiniging uit te smeren over meerdere jaren. Ook is er sprake van een gefaseerde invoering van de wetgeving passend onderwijs zodat een zorgvuldige implementatie mogelijk is.

Vraag:

Vandaag is te lezen in De Volkskrant dat de Hogeschool van Hall Larenstein wordt opgeslokt door de Universiteit van Wageningen. Medewerkers worden geïntimideerd door de directie. Ondanks het pleidooi van premier Rutte gaat de schaalvergroting door. Waarom grijpt u niet in? En waar blijft de reactie op het actieplan HBO dat ik voor de zomer heb ingediend.

Antwoord:

Er is wel degelijk ingegrepen, want voor fusies geldt het wetsvoorstel fusietoets. Specifiek t.a.v. de Universiteit Wageningen wijs ik u erop dat de minister van EL&I hiervoor verantwoordelijk is.

Wat betreft de reactie op het Actieplan HBO. Op 1 juli heeft de Staatssecretaris de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap uitgebracht. In die agenda wordt zeer uitgebreid ingegaan op het beleid voor het hoger beroepsonderwijs, daarmee waren wij in de veronderstelling ook impliciet te zijn ingegaan op uw actieplan HBO.

Vraag:

Er zijn berichten over het verdwijnen van de faculteit Sterrenkunde in Utrecht, graag uw reactie?

Antwoord:

Universiteit Utrecht heeft ervoor gekozen om de faculteit sterrenkunde af te stoten. Dat is een keuze die de Universiteit van Utrecht maakt als autonome organisatie. Een dergelijke keuze past in het proces van profilering in wetenschappelijk onderwijs en onderzoek zoals de Staatssecretaris heeft beschreven in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap. Van de universiteiten verwachten wij dat zij in hun instellingsplannen duidelijke keuzes maken waarin zij willen excelleren en welke taken zij afstoten. Hierover sluit de Staatssecretaris op korte termijn een Hoofdlijnenakkoord met de VSNU. Op initiatief van NOVA, de toponderzoeksschool voor sterrenkunde, wordt een plan uitgewerkt waarbij het personeel van de sterrenkunde bij de Universiteit van Utrecht per 1 januari 2012 wordt herplaatst bij de sterrenkundige afdelingen van de Universiteiten van Leiden, Amsterdam en Nijmegen. Dit initiatief van NOVA laat zien hoe sterk het onderwijskundig onderwijs en onderzoek in Nederland zijn georganiseerd.

Vraag:

De inrichting van het vmbo en mbo -met alle leerwegen, sectoren en trajecten- is onbegrijpelijk. Het beroeps-onderwijs moet weer herkenbaar worden. De SP pleit voor een actieplan ambachtsschool: kleine, vakgerichte scholen en de kloof tussen vmbo en mbo opheffen. VM2 zou daarbij een goede oplossing kunnen zijn. Integreer techniek mbo in vmbo-opleiding. Graag uw reactie.

Antwoord:

De gedachte achter het pleidooi van een ambachtsschool is sympathiek. In de vorige eeuw was de ambachtsschool een schooltype voor dagonderwijs, waarin werd opgeleid voor een specifiek vak. De ambachtsschool paste goed bij de tijd van de wederopbouw en heeft veel invloed gehad op de emancipatie van kinderen uit arbeidersgezinnen. De ambachtsschool verhoudt zich echter niet goed meer tot de onderwijsbehoeften van de huidige leerlingen en de eisen die de samenleving én de werkgevers anno nu aan toekomstige werknemers stellen. Zoals in het regeerakkoord is opgenomen, ga ik de komende periode het experiment VM2 voortzetten en uitbreiden. Ik zal daarmee de mogelijkheden voor samenwerking tussen mbo en vmbo-scholen verder uitbreiden, zoals de SP bepleit. Daarnaast stimuleer ik de vakcolleges. Ik richt me ook op meer deelname van jongeren aan techniekopleidingen in het vmbo en in het mbo. Ik wil werk maken van het herprofilen van mbo-techniekopleidingen op een dusdanige manier dat het een aantrekkelijke opleiding wordt voor leerlingen afkomstig uit het vmbo. Ik zal dit verder uitwerken in het Masterplan Techniek dat ik samen met de minister van EL&I en de minister van SZW in 2012 naar de Tweede Kamer zal sturen.

Vraag:

Ik doe een aantal voorstellen.
– **Managers één dagdeel per week voor de klas. Daarmee ontstaat binding met de werkvloer.**
– **Managers zijn afkomstig uit het onderwijs zelf. Dus niet één of andere bobo uit het bedrijfsleven die even komt vertellen hoe het moet.**

– **Managers verdienen een normaal salaris wat in verhouding staat tot het lerarensalaris.**
– **Iedereen in het onderwijs valt onder de laren CAO. Graag een reactie?**

Antwoord:

Het is een exclusieve verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om de schoolleider te benoemen. Het bevoegd gezag bepaalt of de schoolleider geschikt is, ook als deze niet uit het onderwijs komt. Wij verwachten van schoolleiders dat ze inderdaad een goede binding hebben met het onderwijs. Daarom worden voor hen ook bekwaamheidseisen opgesteld die direct met dat onderwijs te maken hebben. Iets anders is om van die schoolleider dan ook te eisen dat hij ten minste een dagdeel per week zelf onderwijs moet verzorgen. Dat is niet nodig. Je eist van de president-directeur van de KLM ook niet dat hij als piloot ten minste een vlucht per week maakt. In onze actieplannen hebben we veel nadruk gelegd op de cruciale positie die de schoolleiders hebben in de school. In die positie is het van groter belang dat schoolleiders achter in de klas zitten om hun belangrijke rol om docenten te begeleiden professioneel in te vullen. Zij dragen een grote verantwoordelijkheid. Dat mag ook in alle redelijkheid tot uiting komen in de beloning van de schoolleider. In de CAO-overleggen voor de verschillende sectoren maken sociale partners daarover afspraken.

Vraag:

Burgerschapsonderwijs is belangrijk: les over democratie, over maatschappelijk bewustzijn en mensenrechten. Het vak maatschappijleer stelt nu te weinig voor. Daarom ben ik blij dat gisteren mijn motie hierover aangenomen is. Ik hoor graag hoe de Minister deze motie uit zal voeren.

Antwoord:

In de aangenomen motie Kooiman c.s. (Tweede Kamer II, 2011/2012, 33000 VIII, nr. 52) wordt de regering verzocht voorstellen te doen voor versterking van het onderdeel burgerschapsvorming in het onderwijs. Ik heb in april 2011 de Onderwijsraad gevraagd een advies uit te brengen over het waarborgen van goed burgerschapsonderwijs. Ik verwacht dit advies in het voorjaar van 2012 te ontvangen. In mijn beleidsreactie op dit advies zal ik tevens aangeven hoe ik deze motie zal uitvoeren.

Vraag:

Segregatie.
Een goede school is een gemengde school waar sprake is van integratie. Helaas wil de Minister daar niets aan doen.

Ze heeft lak aan de groei van het aantal zwarte en witte scholen. Ondanks onderzoek Forum: schoolbesturen zijn tegen segregatie. Wat is uw reactie?

Alle inspanningen op dit gebied worden teniet gedaan. Ik vraag u om te kijken hoe deze kennis behouden kan blijven (motie aangekondigd).

Antwoord:

Het onderzoek is bekend. Een deel van de schoolbesturen wil segregatie tegengaan. Uit dit onderzoek blijkt dat een meerderheid van de schoolbesturen geen blauwdruk van bovenaf wil omdat de situatie per gemeente zo verschillend is. Dit is in lijn van het beleid van OCW.

De afgelopen jaren is in het basisonderwijs in de vorm van pilots door gemeenten en schoolbesturen op lokaal niveau gewerkt aan het tegengaan van segregatie. Deze pilots lopen dit jaar af, waarna ze worden geëvalueerd. In het voorjaar 2012 zullen de resultaten worden gepresenteerd en zal bezien worden op welke wijze goede voorbeelden kunnen worden overgedragen aan andere gemeenten. Op die manier wordt de opgedane ervaring gedeeld.

Vraag:

Inzetten op bevoegde leraren met goed salaris.

Regering legt veel nadruk op onderwijs als middel om een goede baan te krijgen. Daarmee wordt de economie versterkt. We willen zelfs in de top 5 van kenniseconomieën komen. Dat is een mooie ambitie waar overigens niets van komt door het gebrek aan investeringen. Polen investeert tegenwoordig meer in onderwijs dan Nederland. Wat vindt u daarvan?

Antwoord:

Het kabinet erkent dat er landen zijn die meer uitgeven aan onderwijs dan Nederland. De Nederlandse uitgaven liggen op het gemiddelde van de OESO in procenten BBP (Education at a Glance 2011, jaar 2008).

Met deze gemiddelde uitgaven weet het Nederlandse onderwijs in internationaal perspectief overigens goed te presteren. Zo presteert in Europa alleen Finland op PISA beter. De goede Nederlandse prestaties en gemiddelde uitgaven hangen samen met het feit dat de fundamenteën van het Nederlandse onderwijsstelsel op orde zijn. De vormgeving van het stelsel doet er toe, zoals ook is weergegeven in het antwoord op Kamervragen van het lid Van der Ham (vragen van 14 september 2011, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, Aanhangsel).

Het kabinet kiest er daarom voor om onderwijs te ontzien bij de bezuinigingen en het stelsel te versterken met maatregelen als het stimuleren van opbrengstgericht werken en het professionaliseren van het onderwijspersoneel. Het doel hiervan is de onderwijsprestaties te verbeteren en daarmee het rendement van de ingezette onderwijsuitgaven nog verder te vergroten.

VVD – Elias, T.M.Ch.

Vraag:

Ik spreek hier nogmaals waardering uit voor het beroep docenten. Het is een mooi beroep. Maar er moet iets veranderen aan de cultuur van niet willen bewegen. Het kan niet zo zijn dat de werkgelegenheid van de slechte docenten zwaarder weegt dan de kwaliteit van het onderwijs. Slechte docenten moeten worden aangepakt. Graag wil ik van de bewindslieden een expliciete reactie op deze vereiste cultuurverandering?

Antwoord:

Met de heer Elias zijn wij het eens dat het leraarschap een mooi beroep is. Ook vinden wij dat kwaliteit van het onderwijs voorop moet staan. Het HRM-beleid van de scholen moet dan ook gericht zijn op het borgen van die kwaliteit. De school heeft de verantwoordelijkheid voor het personeel om via functioneringsgesprekken docenten aan te spreken. Zo zijn er de extra mogelijkheden die de versterking van de functiemix mogelijk maken om tot professioneler HRM-beleid te komen.

Vraag:

De Minister of Staatssecretaris wordt opgeroepen een specifiek actieplan op te stellen waarin concrete, minimale eisen worden gesteld aan het onderwijsveld, op zakelijk en met name financieel gebied. Desnoods moet er een beroepsregister worden opgesteld, waarin eisen worden gesteld aan kwalificatie & scholing werkgevers binnen het onderwijsveld. Het gaat om een mentaliteitsverandering: op dit moment is sprake van nonchalance in manier waarop financiële onzekerheden worden vastgesteld.

Zakelijkere, deugdelijkere financiële bedrijfsvoering is nodig. Zakelijker klimaat onderwijs.

Antwoord:

Dit is een belangrijk punt waarvoor de heer Elias aandacht vraagt. In alle sectoren lopen daarom maatregelen om de financiële deskundigheid van bestuurders te bevorderen. Als voorbeeld: in het primair onderwijs loopt het project "Eerst Kiezen, Dan Delen", dat volledig inzet op versterking van de financiële deskundigheid van bestuurders. Ook heeft professionalisering van bestuurders uitdrukkelijk de aandacht van de sectorraden in het kader van de code Goed Bestuur. Tevens maakt de Staatssecretaris met het veld afspraken over vaststelling van bekwaamheidseisen voor schoolleiders en de mogelijkheid van het instellen van een beroepsregister voor schoolleiders. Dit zijn enerzijds lopende programma's en anderzijds uitwerkingen van de aan u aangeboden actieplannen. Met de start van het schooljaar 2012/2013 zullen vliegende brigades actief zijn op het terrein van het vergroten van financiële deskundigheid bij scholen die op dit punt hulp nodig hebben.

Vraag:

Is het mogelijk € 60.000,- subsidie voor het project digitale topschool, waarbij extra opdrachten online worden aangeboden, alsnog toe te kennen?

Antwoord:

Het is goed dat de markt bezig is om scholen tegevoet te komen zodat zij kunnen investeren in excellente kinderen. Ik zal het project van de digitale topschool zeker betrekken bij de verdere uitwerking van het excellentiebeleid. De beoordeling van de kwaliteit van het project wordt overlaten aan deskundigen. Scholen kunnen dan zelf bepalen of zij gebruikmaken van de digitale topschool.

Vraag:

Klopt het dat de Tweede Kamer voor 31 maart 2012 een brief krijgt over de afspraak over meer gym op school in het regeerakkoord en hoe die zal worden uitgevoerd?

Antwoord:

De kamer zal in het eerste kwartaal van 2012 inderdaad een brief ontvangen over sport en bewegen in relatie tot onderwijs. Deze brief zal in samenwerking met de minister van VWS worden opgesteld. In de brief zal onder andere worden ingegaan op de follow up van het Beleidskader sport, bewegen en onderwijs, de toekomst van het Platform sport, bewegen en onderwijs en de inzet van de combinatiefunctionarissen. In de brief zal ook worden ingegaan op de passage in het regeerakkoord over gymnastiek op school.

VVD – Lucas-Smeerdijk, A.W.

Vraag:

Het topsectorbeleid richt zich te veel op onderzoek en te weinig op onderwijs, dit moet worden vertaald in onderzoeksagenda's en opleidingsagenda's. Kan de Staatssecretaris zorgen voor een vertaling van de resultaten uit de topsectoren in de instellingsplannen?

Antwoord:

De beleidsprocessen rondom de human-capital-agenda's uit het bedrijfslevenbeleid en de implementatie van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap zijn complementair. Eind december worden de human-capital-agenda's verwacht. Deze zijn opgesteld door de topteams. Hierin zal onder andere de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar hoger opgeleiden aan bod komen. De Staatssecretaris heeft in de Strategische Agenda aangegeven dat instellingen in hun instellingsplannen voor de prestatieafspraken moeten inspelen op de speerpunten van de topsectoren, zowel qua kennis als qua human capital. De instellingen hebben een eigen verantwoordelijkheid om, passend binnen hun profiel en sterktes, te bezien op welke wijze zij daaraan kunnen tegemoetkomen.

Vraag:

Samenwerking tussen bedrijven en onderwijs-/onderzoekinstellingen. Wat vindt de Staatssecretaris van het project Oyster? Wanneer wordt hierover een besluit genomen?

Antwoord:

Het project Oyster speelt een belangrijke rol in het Nederlandse nucleaire kenniscluster. Het kabinet kent hoge prioriteit toe aan kernenergie en daarbij horen onderzoek en onderwijs. Dit geldt ook voor topfaciliteiten. Oyster is echter niet het enige project dat voor de verdere ontwikkeling van het kenniscluster kernenergie van belang is; dat is ook (bijvoorbeeld) het project Pallas. De Staatssecretaris is daarom samen met betrokken collega's in het Kabinet op zoek naar een oplossing die niet alleen betrekking heeft op Oyster maar op het bredere Nederlandse nucleaire kenniscluster. Volgend jaar wordt naar verwachting een besluit genomen.

Vraag:

Hoewel de VVD voorstander is van tweede kans onderwijs en "leven lang leren", vraagt de VVD zich af of de Minister de schaarse middelen van het hbo/wo wil inzetten voor de Open Universiteit? Is de Minister het ermee eens dat de taken van de Open Universiteit kunnen worden overgedragen aan de markt en dat er momenteel sprake is van oneerlijke concurrentie. Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer we een standpunt hierover tegemoet kunnen zien?

Antwoord:

Dit jaar heeft een internationaal reviewpanel in opdracht van OCW en de Open Universiteit een review gemaakt van het strategisch instellingsplan 2011–2014 van de Open Universiteit en de profilering van de Open Universiteit op de langere termijn in het licht van de ontwikkeling van leven-lang-leren. Achtergrond hierbij is het rapport van de Commissie Veerman. De Staatssecretaris zal uw Kamer hierover een beleidsreactie toesturen. In de

ze beleidsreactie wordt ingegaan op de marktordening van het afstandsonderwijs tussen Open Universiteit en private aanbieders, in het bijzonder ten aanzien van het hbo-aanbod. Daarbij is het uitgangspunt dat er geen sprake kan zijn van ondoelmatige verdringing van bestaand privaat onderwijs door publiek aanbod.

De Staatssecretaris is voornemens over deze beleidsreactie in het voorjaar van 2012 overleg te voeren met Open Universiteit en Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO). Hierbij zullen de uitwerking van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap op het punt van Leven Lang Leren en het advies van de SER over het post-initieel onderwijs worden betrokken.